

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o K 084224 21 Kž
Brčko, 22.12.2021. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, u vijeću sastavljenom od sudija: Ilje Klaić kao predsjednika vijeća, Zijada Kadrića i Vuka Lučića, kao članova vijeća, uz učešće Zinete Abdul Razzak, kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog N.S. zv. „G.“ iz B., zbog krivičnog djela – Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. i Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. Krivičnog zakona SFRJ, odlučujući o žalbi Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, podnesenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o K 084224 18 K od 20.05.2021. godine, nakon javne sjednice vijeća održane 22.12.2021. godine, u prisustvu tužioca Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine Radmila Ivanović i branioca optuženog-advokata Mirsada Islamović iz Brčkog, a u odsustvu uredno obaviještenog optuženog N.S. zv. „G.“, donio je sljedeću

P R E S U D U

Odbija se kao neosnovana žalba Tužilaštva Brčko distrikta Bosne i Hercegovine i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine 96 o K 084224 18 K od 20.05.2021. godine potvrđuje.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o K 084224 18 K od 20.05.2021. godine, optuženi N.S. zv. „G.“ iz B. je na osnovu člana 284. stav 1. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH“, broj 34/13, 27/14, 3/19 i 16/20-u daljem tekstu ZKP Bd BiH), oslobođen optužbe da je radnjama koje su pobliže opisane pod tačkama 1. do 7. izreke te presude počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. Krivičnog zakona SFRJ i krivično djelo Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika iz člana 144. Krivičnog zakona SFRJ.

Na osnovu člana 189. stav 1. ZKP Bd BiH, određeno je da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda.

Na osnovu člana 198. stav 3. ZKP Bd BiH, oštećeni su upućeni da imovinsko pravni zahtjev u cjelosti ostvaruju u parničnom postupku.

Protiv navedene prvostepene presude (u daljem tekstu: pobijana presuda), žalbu je u zakonskom roku izjavilo Tužilaštvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu Tužilaštvo) zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j) ćirilica verzija ZKP Bd BiH i člana 297. stav 2. istog zakona, te pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja iz člana 299. stav 1. ZKP Bd BiH, s prijedlogom da Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Apelacioni sud) žalbu uvaži pobijanu presudu ukine i predmet vrati na ponovno suđenje ili da odredi održavanje pretresa pred Apelacionim udom, ili da uvaži žalbu i preinači pobijanu presudu na način da optuženog oglasi krivim te mu izrekne krivičnopravnu sankciju u skladu sa zakonom.

U obrazloženju žalbe navodi da se bitna povreda odredaba krivičnog postupka ogleda u tome što je izreka presude nerazumljiva, odnosno protivrječna razlozima presude, da ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, kao i u pogrešnoj primjeni načela „in dubio pro reo“ iz člana 3. ZKP Bd BiH.

Obrazlažući prigovor pogrešno utvrđenog činjeničnog stanja u pobijanoj presudi, Tužilaštvo smatra da se suprotno zaključku prvostepenog suda, na osnovu dokaza izvedenih na glavnom pretresu, sa potpunom sigurnošću može utvrditi da je optuženi počinio krivična djela koja mu se optužnicom stavljaju na teret. Sud je protivno odredbama člana 281. stav 2. ZKP Bd BiH propustio da savjesno ocijeni izvedene dokaze, kako svaki dokaz pojedinačno tako i u njihovoj međusobnoj vezi, te da na osnovu takve ocjene izvede zaključak da li je neka činjenica dokazana. U konkretnom slučaju je propustio da cijeni saslušanje svjedoka V.T., odnosno saslušanje tog svjedoka sud uopšte nije uzeo u obzir, nije ga analizirao niti je dao njegovu ocjenu nego je samo interpretirao izjavu tog svjedoka paušalno navodeći da se iz nje ne može formirati zaključak da je optuženi preduzimao radnje u optužnici, te da on nije iznio ni jedno konkretno saznanje vezano za događaje iz optužnice. Prigovarajući takvoj ocjeni suda Tužilaštvo ističe da je svjedok V.T. potvrdio da je bio zlostavljan u logoru Okrajci, a da je među licima koja su zlostavljala zatvorenike u logoru bio i optuženi, da je optuženog prepoznao ispred sudnice, kao i na pretresu pred prvostepenim sudom, te da mu je poznato da optuženi ima nadimak „G.“. Svjedok je istakao da je optuženi dolazio s V., da je tukao i zlostavljao zatvorenike, a prilikom unakrsnog ispitivanja je rekao da je i njega tj. svjedoka V.T. tukao.

Propuštajući da da savjesnu ocjenu svjedoka V.T. sud je nepotpuno utvrdio činjenično stanje pošto je izjava svjedoka V.T. saglasna izjavama svjedoka-oštećenih koji su potvrdili da ih je optuženi tukao i zlostavljao. Za neprihvatanje izjave svjedoka V.T. kao kredibilne, sud nije dao valjane razloge u obrazloženju pobijane presude, konkretno nije obrazložio međusobnu vezu

iskaza svjedoka V.T. sa iskazima drugih svjedoka, čime su izostali razlozi o odlučnim činjenicama.

Da je po ocjeni Tužilaštva, sud pažljivije cijenio iskaze oštećenih M.S., N.K., Z.D., M.R., Lj.J., B.S., B.S.1, M.S.1 i M.Š., posmatrajući ih pojedinačno i dovodeći ih u međusobnu vezu došao bi do zaključka da su njihovi iskazi u bitnom podudarni, da se međusobno dopunjuju i da čine logičnu cjelinu, te da iz tako datih iskaza proizilazi da radnje optuženog ispunjavaju sva bitna obilježja krivičnog djela koja su bila predmet suđenja.

Uprkos nedvosmislenim tvrdnjama oštećenih B.S.1, M.S. i M.Š. da ih je za vrijeme boravka u logoru Okrajci optuženi tukao i da su oni naveli da ih je tuklo lice sa nadimkom „G.“, da su dali opis njegovih fizičkih karakteristika (bio je viši od drugih-kako je svjedočio M.Š.) da i oštećeni B.S. potvrđuje da su pomenuta lica i on bili tučeni, sud ipak navodi da su izjave svjedoka M.S.1 i B.S.1 oskudne, jer nisu decidno ukazali na optuženog kao lice koje je preduzimalo radnje iz optužnice (tačka 42. obrazloženja presude). Međutim, prilikom interpretacije izjave B.S.1 (tačka 36.) i M.S.1 (tačka 37.) obrazloženja presude, sud je naveo kako su oni potvrdili da ih je tukao „G.“, dakle bili su izričiti u tvrdnjama, a što su iznijeli i na glavnom pretresu. Pored navedenog B.S.1 je u sudnici potvrdio da prepoznaje „G.“, i uz opasku „sad je drugačiji“ što je po ocjeni Tužilaštva normalno uzimajući u obzir protek vremena računajući od učinjenja inkriminiranih događaja pa do dana suđenja.

Sasvim je po ocjeni Tužilaštva razumljivo da se svjedoci B.S.1 i M.S.1 ne mogu do u detalja sjetiti svih radnji koje je prema njima preduzeo optuženi, ali da su takve činjenice sasvim razumljive zbog protoka vremena i traumatiziranosti oštećenih predmetnim događajima, ali da to njihove izjave ne čini oskudnim.

Kada su u pitanju izjave oštećenih B.S.1, M.S.1, B.S. i M.Š., evidentan je po tvrdnji Tužilaštva selektivni prilaz suda njihovim izjavama koje su davali u ranijim fazama krivičnog postupka-istrage i na glavnom pretresu sadržan u tački 40. obrazloženja presude, gdje sud bezuslovno prihvata one izjave svjedoka u kojima su izostavili izričito pominjanje imena ili nadimaka optuženog kao lica koje ih je zlostavljalo (iako takve izjave nisu suštinski različite od izjava sa glavnog pretresa) dok izjave koje potvrđuju da je optuženi preduzeo radnje iz optužnice sud cijeni kao neodređene i nedovoljne za zaključak da je optuženi zaista učestvovao u zlostavljanju oštećenih lica.

U odnosu na ova četiri oštećena lica očigledno je različito postupanje suda u odnosu na njihove izjave date u istrazi i na glavnom pretresu, tako da sud u pojedinačnim slučajevima daje veći značaj izjavama svjedoka datim u istrazi u odnosu na one date na glavnom pretresu, i obratno. Tako sud izjavu M.Š. datu prilikom unakrsnog ispitivanja na glavnom pretresu gdje je izjavio da ne može biti siguran da ga je i „G.“ tukao prihvata kao kredibilnu, iako se ta izjava ne odnosi na događaje koji su obuhvaćeni optužnicom i koji se stavljaju na teret optuženom. Naime, ta izjava se odnosi na zlostavljanje u maloj prostoriji gdje su bili smješteni M.Š., M.S.1, B.S.1 i B.S. odmah kad su dovedeni u logor. Izjava koja nije relevantna poslužila je sudu kao osnov za „in dubio pro reo“, dok njegove relevantne izjave iz istrage i glavnog pretresa u kojima je nedvosmisleno

ukazao na optuženog kao lice koje je zlostavljalo njega i druge logoraše, sud zanemaruje i ne daje im adekvatan značaj.

S druge strane, oštećeni M.S.1 je na glavnom pretresu decidno potvrdio da ga je „G.“ tukao ali takvu izjavu sud je ipak cijenio kao neodređenu tvrdnju, opravdavajući svoj stav činjenicom da M.S.1 u ranijim izjavama datim u istrazi nije pomenuo optuženog kao lice koje ga je zlostavljalo (sud po ocjeni Tužilaštva zaboravlja da svjedoci prilikom ispitivanja mogu dopuniti dijelove ranijih iskaza, odnosno oživljavati sjećanja a naročito u vezi neprijatnih okolnosti koje žele zaboraviti). Zbog navedenog Tužilaštvo smatra da je jasno da sud nije cijenio izjave oštećenih date u istrazi i na glavnom pretresu, odnosno nije ih cijenio u međusobnoj vezi i dao ocjenu za prihvatanje ili neprihvatanje njihovih iskaza, nego je nekritički prihvatio izjave koje po paušalnoj ocjeni suda su podobne za osnov primjene načela „in dubio pro reo“, odnosno po proizvoljnoj procjeni suda ne potvrđuju da je optuženi preduzeo radnje opisane u optužnici.

U konačnom, za Tužilaštvo je nejasno zašto sud nije poklonio vjeru iskazu svjedoka-oštećenih koji nemaju nikakvu motivaciju da lažno svjedoče, zatim zašto nije njihove iskaze doveo u međusobnu vezu kao i u vezu sa iskazima ostalih svjedoka, te zašto nije dao valjane razloge zbog čega iskaze oštećenih cijeni nepouzdanima, pa je time povrijedio odredbe člana 281. stav 2. ZKP Bd BiH jer nije savjesno cijenio izvedene dokaze a osim toga nije postupio u skladu sa članom 290. stav 7. ZKP Bd BiH koja obavezuje sud da određeno i potpuno iznese činjenice iz kojih razloga ih uzima kao dokazane ili nedokazane, dajući pri tome naročitu ocjenu vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, pa je zbog nepoštivanja pomenutih odredbi ZKP Bd BiH sud po ocjeni tužilaštva učinio bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP Bd BiH.

Suprotno stavu suda, Tužilaštvo cijeni da su izjave svjedoka i oštećenih pouzdane, dosljedne, precizne i saglasne i da se na osnovu istih može zaključiti da je optuženi počinio krivična djela opisana u optužnici tako da u konkretnom slučaju nije bilo mjesta primjeni načela „in dubio pro reo“ iz člana 3. ZKP Bd BiH.

Nepravilnom ocjenom iskaza svjedoka-oštećenih, sud je po ocjeni Tužilaštva pogrešno i nepotpuno utvrdio činjenično stanje na osnovu kog je donio oslobađajuću presudu.

Branilac optuženog-Mirsad Islamović, advokat iz Brčkog (u daljem tekstu branilac) je podneskom od 23.09.2021. godine dao odgovor na žalbu Tužilaštva izjavljenu 31.08.2021. godine, a u odgovoru je osporio iznesene žalbene prigovore Tužilaštva i predložio je da se žalba kao neosnovana odbije i pobijana presuda u cjelosti potvrdi, a za navedeni prijedlog je dao opširne i sadržajne argumente.

Na javnoj sjednici vijeća ovog suda održanoj 22.12.2021. godine, kojoj nije prisustvovao uredno obaviješteni optuženi N.S. zv. „G.“, prisutni tužilac Tužilaštva Bd BiH Radmilo Ivanović je ostao u cjelosti pri navodima i prijedlogu iz pismeno izjavljene žalbe Tužilaštva od 31.08.2021. godine, a branilac optuženog-advokat Mirsad Islamović je ostao kod pismenog odgovora i

prijedloga na žalbu od 23.09.2021. godine, da se žalba Tužilaštva kao neosnovana odbije i prvostepena presuda potvrdi.

Ovaj sud je, sukladno odredbama člana 306. ZKP Bd BiH, ispitao prvostepenu presudu u onom dijelu u kojem se pobija žalbom Tužilaštva, tj. u granicama žalbenih prigovora, pa je donio presudu kao u izreci iz slijedećih razloga:

Paušalna je tvrdnja Tužilaštva da je prvostepeni sud iz razloga koje Tužilaštvo iznosi u žalbi počinio neku od bitnih povreda krivičnog postupka opisanih u članu 297. stav 1. tačka j) ZKP Bd BiH (ćirilčna verzija procesnog zakona).

Tužilaštvo samo prepisuje zakonski tekst iz člana 297. stav 1. tačka j) ZKP Bd BiH, koji propisuje da je bitna povreda navedenog člana ZKP Bd BiH učinjena, između ostalog, ako je izreka presude nerazumljiva, ali Tužilaštvo ne daje nikakvo obrazloženje za takvu tvrdnju da je izreka presude nerazumljiva, odnosno ne ukazuje u kom segmentu je izreka presude nerazumljiva, odnosno ne iznosi u čemu vidi nerazumljivost izreke pobijane presude. Takva tvrdnja Tužilaštva je sama po sebi apsurdna kada se ima u vidu da izreka pobijane presude u svemu odgovara dispozitivu optužnice Tužilaštva, ustvari u izreku je sud unio one činjenice i okolnosti koje stoje u dispozitivu optužnice kao i pravni opis djela iz optužnice, pa zbog toga navedeni prigovor ne stoji. Izreka pobijane presude je po ocjeni ovog suda potpuno jasna i razumljiva a Tužilaštvo nije ukazalo na bilo koje činjenice odnosno nedostatke koji bi izreku presude činili nerazumljivom.

Ni prigovor Tužilaštva koji je iznijet kroz konstataciju u žalbi da je izreka pobijane presude protivrječna njenim razlozima, takođe nije osnovan.

Tužilaštvo u navedenom prigovoru ni u jednom dijelu ne ukazuje koji su to razlozi koje je naveo prvostepeni sud u pobijanoj presudi protivrječni izreci te presude. Ovaj sud ocjenjuje da protivrječnost ne postoji pa zbog toga navedeni prigovor nije uvažio.

Neprihvatljiva je i tvrdnja Tužilaštva da pobijana presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama, a na neprihvatljivost takve tvrdnje argumentovano ukazuje i odbrana u odgovoru na žalbu.

Prvostepeni sud je u obrazloženju pobijane presude, po ocjeni ovog suda, dao potpune, sasvim jasne i logički prihvatljive razloge o svim odlučnim činjenicama koje su opredijelile taj sud na donošenje oslobađajuće presude protiv optuženog, a razloge prvostepenog suda kao valjane u cjelosti prihvata i ovaj sud.

Neosnovani su i žalbeni prigovori da je prvostepeni sud propustio cijeniti izvedene dokaze sukladno odredbama člana 281. stav 2. ZKP Bd BiH, zatim da protivno odredbama člana 290. stav 7. ZKP Bd BiH, prilikom pismene izrade presude nije određeno i potpuno iznio koje činjenice i iz kojih razloga uzima kao dokazane ili nedokazane i da pri tome nije dao ocjenu

vjerodostojnosti protivrječnih dokaza, kao i da je pogrešno primijenio načelo „in dubio pro reo“, propisano članom 3. ZKP Bd BiH, te da su navedene povrede ZKP Bd BiH bile ili mogle biti od uticaja na zakonito i pravilno donošenje presude i da je time učinjena relativno bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP Bd BiH zbog koje bi valjalo ukinuti pobijanu presudu.

Ovaj sud ocjenjuje da je prvostepeni sud prilikom donošenja pobijane presude na propisan način primijenio navedene procesne odredbe ZKP Bd BiH tako da nije učinjena relativno bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 2. ZKP Bd BiH, a što se nedvojbeno zaključuje na osnovu ocjene i analize dokaza koji su izvedeni pred prvostepenim sudom te na osnovu argumentacije koju je dao sud u razlozima presude.

Ocjenjujući žalbene prigovore Tužilaštva na nepravilnost i nepotpunost utvrđenog činjeničnog stanja u pobijanoj presudi ovaj sud ih nije mogao prihvatiti osnovanim iz slijedećih razloga: naime, Tužilaštvo u žalbi prigovara da je protivno odredbama člana 281. stav. 2. ZKP Bd BiH prvostepeni sud nesavjesno ocijenio navedene dokazne time što je propustio da cijeni svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i da na osnovu takve ocjene izvede zaključak da li je neka činjenica dokazana. Međutim, iz prigovora Tužilaštva na pravilnost činjeničnog stanja utvrđenog od strane prvostepenog suda, nije vidljivo da je Tužilaštvo imalo u vidu sadržaj svih svjedočenja koje su neki od oštećenih, odnosno svjedoka dali kako u toku istrage tako i na glavnom pretresu i da ih je cijenilo, jer je nesporna činjenica da su mnogi od oštećenih, odnosno svjedoka davali i po nekoliko izjava odnosno svjedočenja pred policijom i Tužilaštvom i to kada im je sjećanje na događaje o kojima svjedoče bilo najsvježije, od kojih su neke izjave nekonzistentne ili nedosljedne, odnosno koje se uglavnom u bitnom razlikuju od svjedočenja datog na glavnom pretresu. Kod prigovora na ocjenu dokaza očito je da Tužilaštvo nije pridalo značaj, odnosno posvetilo pažnju razlikama u svjedočenjima jednog te istog svjedoka oko bitnijih činjenica o kojima je svjedočio, ili je te razlike opravdavalo na neprihvatljiv način na koje je po logici stvari ukazivala i odbrana.

Tako su neki od svjedoka-oštećenih više puta davali izjave-svjedočili u toku istrage o teškim stvarima koje su im se događale u zarobljeništvu na Okrajcima i u Maoči vezano za mučenje i zlostavljanje, ali nisu konkretno iznijeli nikakve podatke o mučiteljima koji se odnose bilo na njihovo ime ili prezime, nadimak, specifičan izgled, dužnost koju su obavljali npr. da li su to bili zatvorski čuvari ili neke druge osobe. Međutim, poslije toga, po proteku skoro 30 godina od zarobljavanja kada su na glavnom pretresu pred sudom svjedočili, neki od oštećenih sada odjednom se sjećaju svojih mučitelja, zlostavljača po njihovim nadimcima. Takva svjedočenja su nelogična, pa stoga i neprihvatljiva i opravdano im sud nije poklonio vjeru. Osim toga, tvrdnje nekih svjedoka na koje se poziva Tužilaštvo, odnosno oštećenih su uopštene, nedorečene i pravilno ih je prvostepeni sud ocijenio takvim i nerelevantnim za utvrđivanje činjenica iz optužnice.

Samo Tužilaštvo ne pridajući značaj bitnim razlikama u svjedočenjima jednog te istog svjedoka kao i nedorečenostima i uopštenostima iskaza svjedoka-

oštećenih nije ni moglo dati pravilnu procjenu vjerodostojnosti iskaza takvih svjedoka koja procjena se razlikuje od procjene koju je pravilno dao prvostepeni sud.

Pogrešno Tužilaštvo u žalbi tvrdi da je prvostepeni sud propustio da u skladu sa članom 281. stav 2. ZKP Bd BiH da savjesnu ocjenu iskaza svjedoka V.T., te da je zbog toga nepotpuno utvrdio činjenično stanje, te da sud za neprihvatanje izjave V.T. kao nekredibilne nije dao razloge u obrazloženju presude, tako da izostanak ocjene iskaza navedenog svjedoka predstavlja bitnu povredu odredaba krivičnog postupka iz člana 297. stav 1. tačka j) ZKP Bd BiH-ćirilična verzija ZKP Bd BiH, odnosno da presuda ne sadrži razloge o odlučnim činjenicama vezano za ovog svjedoka.

Po ocjeni ovog suda ne postoji paušalnost prvostepenog suda u ocjeni svjedočenja V.T. na koju Tužilaštvo ukazuje a niti izostanak analize svjedočenja, a sud je dao valjane razloge o neprihvatanju iskaza ovog svjedoka kome nije poklonio vjeru.

Prvostepeni sud, za razliku od Tužilaštva u svojoj analizi i ocjeni V.T. imao je u vidu veoma važne činjenice kojim je dao potrebnu pažnju i težinu pri ocjeni dokaza, a to je vjerodostojnost cjelokupnog svjedočenja V.T. koji je tokom istrage u dvjema odvojenim svjedočenjima, kako onom datom na Zapisnik o prikupljanju izjave Tužilaštva, broj KTA-2/96 od 24.11.2004. godine od svjedoka V.T. (dokaz Tužilaštva D-9) i svjedočenja datog na Zapisnik o prikupljanju izjave u Centru javne bezbjednosti Bijeljina, broj 10-02/1-107/09 od 15.06.2009. godine od svjedoka V.T. (dokaz Tužilaštva D-10) nigdje nije potvrdio činjenice navedene u predmetnoj optužnici Tužilaštva broj: T 18 o KTRZ 0004597 12 od 10.11.2014. godine, odnosno navedene pod tačkama 1 do 7 izreke pobijane presude, tj. nije posvjedočio da je optuženi N.S. zv. „G.“ zajedno sa pripadnicima paravojske grupe „HOS“ R.S. zv. „Š.“, H.R. zv. „K.“ i V.L. zv. „S.“ u logoru Okrajci zlostavljao zarobljenike srpske nacionalnosti-vojnike i civile koji su navedeni pod tačkama 1 do 7 izreke pobijane presude, i to u vrijeme i na način opisan u tim tačkama izreke presude.

Isto tako u navedenim svjedočenjima tokom istrage V.T., nigdje nije spomenuo da ga je optuženi N.S., za vrijeme dok je bio u logoru 83 dana, ijednom istukao ili fizički zlostavljao (on je pominjao druga mnogobrojna lica po imenima, prezimenima, nadimcima i sl. koja su ga tukla i zlostavljala, kao i druge zatvorenike, ali nikada nije spomenuo ni u jednom slučaju da je to učinio optuženi N.S. zv. „G.“, pa je uopšte nejasno iz kojih razloga, odnosno zbog čega je uopšte i stavljen V.T. u optužnicu da svjedoči protiv optuženog N.S. zv. „G.“. Jer da je optuženi tukao i zlostavljao navedenog svjedoka u tom slučaju bi bila još jedna tačka optužnice protiv N.S., gdje bi svjedok V.T. imao status oštećenog, odnosno žrtve predmetnog krivičnog djela.

Međutim, na glavnom pretresu održanom pred prvostepenim sudom 25.04.2019. godine, svjedok V.T., neočekivano iz neobjašnjivih razloga mijenja izjave date u toku istrage te se sada navodno prisjeća da ga je uz sva ona silna

lica koja je naveo u toku istrage tukao i zlostavljao optuženi tzv. „G.“ kao još i druge zatvorenika.

Međutim, te izjave svjedoka su neprihvatljive iz više razloga, to zbog toga što su suprotne izjavama iz istrage te što su više uopštene, odnosno paušalne i neodređene, a realno je povjerovati da ozbiljnu sumnju u istinitost svjedočenja V.T. datog na glavnom pretresu kojim okrivljuje optuženog N.S. ima i samo Tužilaštvo s obzirom na činjenicu da u dvjema izjavama datim u toku istrage svjedok uopšte ne tereti optuženog za fizičko zlostavljanje odnosno radnje koje imaju obilježja ratnog zločina, a da je Tužilaštvo zaista uvjereno u istinitost svjedočenja V.T. na glavnom pretresu vjerovati je da bi u tom slučaju proširilo optužnicu protiv optuženog N.S., dodajući novu tačku u optužnici koje bi obuhvatala maltretiranje i zlostavljanje od strane optuženog ratnog zarobljenika V.T..

Za pravilnu ocjenu istinitosti ovog dijela svjedočenja koje je V.T. iznio na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom, kojim svjedočenjem tereti optuženog N.S. zv. „G.“ da je tukao njega i ostale zarobljenike, važno je imati u vidu važne činjenice. Naime, kada je branilac optuženog pri unakrsnom ispitivanju svjedoka Todića istom predočio zapisnike o izjavama koje je taj svjedok dao u toku istrage 2004. i 2009. godine u kojima uopšte ne spominje optuženog da je tukao i zlostavljao svjedoka ili druge ratne zarobljenike, te svjedoka pitao kako se sada, na pretresu poslije proteka 20 godine od dana zarobljavanja navodno sjetio da ga je optuženi tukao i zlostavljao dok je svjedok bio u zarobljeništvu, a kako se toga nije sjetio ranije prilikom davanja izjave u toku istrage 2004. godine kada mu je sjećanje bilo najsvježije u odnosu na događaj zarobljavanja, svjedok nije znao dati odgovor.

Sve navedeno i po ocjeni ovog suda, pokazuje da se iskazu svjedoka datom na glavnom pretresu ne može povjerovati jer zakon logike govori u prilog činjenice da bi se svjedok sigurno, pored ostalih navodnih zlostavljača o kojima je govorio u izjavama tokom istrage, sjetio i optuženog N.S., kojim ima specifičan nadimak „G.“, i sigurno bi ga spomenuo u izjavi tokom istrage 2004. godine kao osobu koja ga je zlostavljala u zarobljeništvu, ili bi ga bar spomenuo kada je davao izjavu 2009. godine, kada mu je sjećanje bilo svježije nego znatno kasnije kada je izjavu davao na pretresu, a logički je neprihvatljivo da se svjedok optuženog kao zlostavljača sjetio tek na glavnom pretresu, odnosno po proteku 20 godine računajući od dana zarobljavanja svjedoka.

Osim toga, svjedočenje V.T. na pretresu da ga je optuženi zlostavljao kao još i neke druge zatvorenike suprotno je iskazima nekih od oštećenih zarobljenika kao i znatnog broja svjedoka optužbe.

Tako oštećeni N.K. (ni u iskazima u fazi istrage ni na glavnom pretresu), B.S. (ni u iskazima u fazi istrage ni na glavnom pretresu), Z.D., čiji je iskaz pročitan na glavnom pretresu, nijednom riječju nisu pomenuli optuženog da je njih ili bilo koga drugog maltretirao i tukao premda optužba i svjedok V.T. govore da je optuženi tukao sve zarobljenike. Navedeno ne tvrdi ni M.Š..

Imajući u vidu protivječnost u svjedočenjima V.T., onim datim u toku istrage sa svjedočenjem datom na glavnom pretresu, kao i činjenicu da svjedoci-oštećeni koji su naprijed navedeni, suprotno tvrdnji V.T. navode da ih optuženi nije tukao i zlostavljao, ovaj sud ocjenjuje da je onaj dio svjedočenja V.T. dat u toku istrage logički prihvatljiv i objektivan u pogledu zaključka da optuženi N.S. nije zlostavljao ni tukao zatvorenike pa ni svjedoka V.T.. Prema tome, prvostepeni sud je dao sasvim pravilnu ocjenu svjedočenja V.T., odnosno opravdano nije poklonio vjeru onom svjedočenju koje je svjedok iznio na glavnom pretresu, jer posmatrajući cjelokupno svjedočenje V.T., kako ono dato u toku istrage i na glavnom pretresu, te dovodeći ga u vezu sa napred navedenim svjedočenjima oštećenih koji iskazima ne terete optuženog N.S., ne može se na osnovu tako neuvjerljivog iskaza V.T., ni uz pomoć bilo kojih drugih dokaza koji bi se doveli u vezi s tim svjedočenjem, pouzdano utvrditi da je optuženi N.S. počinio krivično pravne radnje za koje ga optužnica tereti, a koje su opisane pod tačkama 1 do 7 izreke pobijane presude.

Ne može se prihvatiti ni argumentovanom tvrdnja Tužilaštva da bi sud da je pažljivije cijenio iskaze oštećenih M.S., N.K., Z.D., M.R., Lj.J., te B.S., B.S.1, M.S.1 i M.Š. došao do zaključka da je optuženi N.S. počinio krivična djela za koja se optužuje, a koja su navedena u izreci pobijane presude.

Po ocjeni ovog suda, prvostepeni sud je s potrebnom pažnjom, sukladno odredbama člana 281. stav 2. ZKP Bd BiH, te člana 290. stav 7. istog zakona, cijenio navedene iskaze svjedoka na koje ukazuje žalba, kao i sve druge dokaze koji su bilo od strane optužbe ili odbrane izvedeni na glavnom pretresu da bi utvrdio da li su činjenice navedene u optužnici pouzdano utvrđene ili nisu, za ocjenu dokaza je dao potpune, jasne i logički prihvatljive razloge koje prihvata ovaj sud.

Što se tiče svjedočenja oštećenog M.S., (oštećeni iz tačke 1. izreke presude) koga je prvostepeni sud u više navrata pozivao na glavni pretres ali nije uspio da obezbijedi njegovo prisustvo u sudnici i njegovo neposredno saslušanje pošto se svjedok nalazio u inostranstvu, u Beogradu, sud je uz saglasnost stranaka a u skladu sa zakonskim odredbama na pretresu pročitao dokaz D-70, odnosno Zapisnik o ispitivanju svjedoka od 01.04.2014. godine dat pred sudijom za prethodni postupak Višeg suda u Beogradu, kom ispitivanju je prisustvovao i tužilac Tužilaštva Brčko distrikta BiH, dok od odbrane niko nije bio prisutan.

Prvostepeni sud je cijenio i dokaz Tužilaštva D-48 koji je pročitao na glavnom pretresu a koji se odnosi na službenu zabilješku od 30.10.2013. godine. o obavještenju prikupljenom od građanina M.S..

Pravilno prvostepeni sud ocjenjuje sadržaj navedenih dokaza koji su pročitani na glavnom pretresu, navodeći da iz tih dokaza proizilazi da je svjedok M.S. preživio značajno maltretiranje od strane više lica u logoru, po nadimcima „Š.“ i „K.“, dok je optuženog uglavnom spominjao po nadimku „G.“ (uostalom kao i Š. i K.) ali više kao nekoga ko je dolazio sa ovom dvojicom, bez opisivanja konkretnih radnji koje je optuženi preduzimao prema njemu ili nekom od drugih lica koja su sa njim bila zatvorena. Opravdano prvostepeni sud naglašava da se u konkretnom slučaju radi o dokazima koji su pročitani na glavnom

pretresu, tako da odbrana, a ni Vijeće nisu bili u mogućnosti da svjedoka ispituju i tako razjasne bitne okolnosti koje se odnose na konkretne radnje optuženog N.S. Sud naglašava da je bitno što je svjedok izavio: da nije siguran, da ne može da kaže, da misli da su vjerovatno i ta lica koja se spominju po nadimcima tada bila tu (kada je on zlostavljan), što je sadržano na strani 4 dokaza D-70, pa opravdano prvostepeni sud nakon svega navedenog zaključuje da sud krivicu nekog lica ne može da utvrdi na osnovu stepena vjerovatnoće, odnosno na osnovu navedenih navoda samog oštećenog kao svjedoka. Sud pravilno utvrđuje da nijedan drugi objektivni ili pouzdan subjektivni dokaz nije ukazao na optuženog kao nekog ko je zajedno sa drugim licima zlostavljao M.S..

Prilikom donošenja navedenog zaključka o ocjeni navedenog dokaza prvostepeni sud je opravdano imao u vidu i sudsku praksu prema kojoj se na iskazima svjedoka čiji su iskazi pročitani na glavnom pretresu ne može zasnovati presuda u bitnom ili odlučujućem dijelu, a što leži u osnovi prava na pravično suđenje budući da svako ko je optužen za krivično djelo ima najmanje pravo da, između ostalog, ispituje svjedoka druge strane, kako je to pravo garantovano odredbama Evropske konvencije o ljudskim pravima i Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima.

Korištenje izjava svjedoka koji iz nekog razloga nisu mogli da se saslušaju neposredno u sudnici tokom glavnog pretresa, kao što je to slučaj sa saslušanjem svjedoka M.S., nije nezakonito pošto je takva mogućnost predviđena procesnim zakonom, kako to pravilno utvrđuje prvostepeni sud, ali se odluka o krivici ne može zasnovati isključivo na pročitanoj iskazu svjedoka koji nije mogao biti unakrsno ispitan. Bez obzira na navedeni nedostatak navedenog dokaza vijeće prvostepenog suda je pročitani iskaz dovelo u vezu sa drugim provedenim dokazima te je po ocjeni ovog suda osnovano zaključilo da pročitani iskaz nije potvrđen nijednim drugim dokazom, koji bi svojim kvalitetom i sadržajem upućivali na nesumnjiv zaključak da je optuženi počinio krivično pravne radnje opisane pod tačkom 1 izreke pobijane presude za koje je optužen na štetu M.S., pa je prvostepeni sud, opravdano, uz primjenu načela „in dubio pro reo“ propisanog članom 3. stav 2. ZKP Bd BiH, a na osnovu člana 284. stav 1. tačka 3. ZKP Bd BiH, usljed nedostatka pouzdanih dokaza oslobodio optuženog za krivično pravne radnje opisane pod tačkom 1. izreke pobijane presude.

Ni prigovor Tužilaštva da prvostepeni sud nije s potrebnom pažnjom cijenio svjedočenje oštećenog N.K. (oštećeni iz tačke 2. optužnice, odnosno izreke pobijane presude) je sasvim paušalan, odnosno nije osnovan.

Prvostepeni sud, obrazlažući oslobađajući dio tačke 2. izreke pobijane presude, analizira i ocjenjuje iskaz svjedoka-oštećenog N.K., opravdano navodeći da nijednim dijelom svog svjedočenja (ni u fazi istrage ni na glavnom pretresu) oštećeni ne spominje optuženog da je njega ili bilo koga drugog maltretirao a niti tukao. Sud osnovano navodi da nijedan drugi dokaz nije upućivao da je optuženi preduzimao bilo kakve radnje prema oštećenom N.K., a pogotovo ne da je svakodnevno u različito doba dana i noći ulazio u prostorije sa drugim licima i zlostavljao N.K., pa je opravdano prvostepeni sud zbog

nedostatka dokaza optuženog oslobodio od optužbe za radnje opisane pod tačkom 2. izreke pobijane presude.

Suprotno stavu Tužilaštva, ovaj sud ocjenjuje da je apsolutno pravilno prvostepeni sud ocijenio iskaz oštećenog-ratnog zarobljenika Z.D., koji svjedok je umro 18.12.2016. godine, a čiji iskaz iz istrage od 24.05.2013. godine je sud pročitao na glavnom pretresu. Radi se o oštećenom iz tačke 3. optužnice, odnosno izreke pobijane presude.

Iz sadržaja svjedočenja ovog svjedoka, koji je sud ukratko, u bitnom iznio, proizilazi da su ga dok je bio u zarobljeništvu 1992. godine, noću tukla lica sa nadimcima „Š.“ i „K.“, V., a spominje i G.H.. Ni u jednom dijelu svog iskaza Z.D. ne spominje optuženog, po imenu, prezimenu ili nadimku, ali i ne daje opis lica koja su ga tukla. Pored oštećenog, ne spominje se u kontekstu premlaćivanja istog nijedan drugi svjedok, tako da je pravilno prvostepeni sud zaključio da ne postoji čak ni sumnja da je optuženi počinio na štetu Z.D. krivično pravne radnje opisane pod tačkom 3. izreke pobijane presude.

Što se tiče krivični pravnih radnji za koje se optužnicom tereti optuženi N.S. zv. „G.“ učinjenih na štetu M.R. zv. „P.“, a koje su opisane pod tačkom 4. izreke pobijane presude, ovaj sud je ocijenio da je savjesnom ocjenom iskaza oštećenog M.R. koji su dati u toku istrage a pročitani na glavnom pretresu pošto je oštećeni u međuvremenu umro, kao i pravilnom ocjenom svih relevantnih dokaza, prvostepeni sud pravilno zaključio da nije dokazano da je optuženi na štetu M.R. počinio krivično pravne radnje za koje se okrivljuje. Naime, u dvjema izjavama datim u toku istrage koje potiču iz 1995. godine (dokazi D-16 i F-17) spominju se razna imena, ali se ni u jednom dijelu ne spominje optuženi N.S. zv. „G.“ da je oštećenog udario ili zlostavljao. Tek kasnije u izjavi od 22.02.2007. godine, kada nabroja lica koja su ga najviše udarala u policijskoj stanici u Rahiću navodi „Š.“ i „K.“ koji su ga najviše zlostavljali a spominje i lice N.S., sa nadimkom „G.“. Međutim, u toj izjavi se ne opisuje konkretna radnja koja se optužnicom stavlja na teret optuženom.

U izjavi od 28.04.2014. godine svjedok je naveo da ga je N.J. (umjesto N.S.) zv. „G.“ 13. ili 14. maja udario „špaginom“ puške po glavi usljed čega mu je pukla koža, krvario je i oko mu je bilo zatvoreno.

M.R. je prilikom uzimanja navedene izjave pokazana fotografija stare lične karte optuženog N.S. zv. „G.“, koga M.R. nije prepoznao kao „G.“.

Opravdano prvostepeni sud zaključuje da ni naprijed pomenuti dokazi po svom kvalitetu nisu mogli biti dovoljni da sud optuženog oglasi krivim, zbog činjenice da oštećenog nije bilo moguće neposredno saslušati i tako razjasniti izgled optuženog, odnosno lica koje je M.R. maltretiralo, te saznati njegovo ime i prezime, s obzirom na sadržaj pročitane izjave oštećenog i činjenicu da isti nije prepoznao optuženog na fotografiji koja mu je pokazana. Činjenica je da u spisu postoje brojni dokazi koji govore o boravku M.R. u zarobljeništvu, ali se, kako navodi prvostepeni sud, ni u tim dokazima ne spominje konkretna radnja opisana u 4. tački optužnice, niti sam optuženi, tako da ti dokazi nisu bili relevantni.

Opravdano je po ocjeni ovog suda, prvostepeni sud, u nedostatku drugih dokaza na osnovu kojih bi se krivica optuženog mogla pouzdano utvrditi, na osnovu člana 284. stav 1. tačka 3. ZKP Bd BiH, a uz primjenu načela „in dubio pro reo“, optuženog usljed nedostatka dokaza oslobodio od optužbe za krivično pravne radnje opisane pod tačkom 4. izreke pobijane presude.

Prvostepeni sud je pravilno cijenio i svjedočenje Lj.J., čija su dva iskaza iz istrage, sukladno odredbama ZKP Bd BiH pročitana na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom. Iz tih iskaza ni u jednom dijelu ne proizilazi da ga je optuženi tukao ili maltretirao dok je bio u zarobljeništvu u Gornjem Rahiću, odnosno da je prema njemu počinio krivično pravne radnje opisane pod tačkom 5. izreke pobijane presude. Svjedok ne zna imena ni nadimke lica koja su ga maltretirala dok je bio u zarobljeništvu.

Pravilno je prvostepeni sud zaključio da ni drugi subjektivni ili objektivni dokazi nisu imali kvalitet potreban da se utvrdi krivica optuženog po tački 5. optužnice, s obzirom da su drugi svjedoci pričali o tome ko je sve bio u zarobljeništvu s njima, ali o konkretnim radnjama koje su poduzimali zlostavljači prema zatvorenicima nisu iznosili ništa pouzdano.

S obzirom na navedeno, pravilnom ocjenom dokaza prvostepeni sud je opravdano zaključio da nedostaju pouzdani dokazi za utvrđivanje krivice optuženog po navedenoj tački optužnice, odnosno izreke presude, pa je za krivično pravne radnje po toj tački optužnice, opravdano optuženog na osnovu člana 284. stav 1. tačka 3. ZKP Bd BiH, oslobodio od optužbe.

Prigovor Tužilaštva na nesavjesnu ocjenu od strane prvostepenog suda iskaza svjedoka-oštećenih iz tački 6. i 7. optužnice, odnosno izreke pobijane presude B.S., B.S.1, M.S.1 i M.Š., je po ocjeni ovog suda također neosnovan.

U vezi svjedočenja B.S., nepobitne su činjenice koje je utvrdio prvostepeni sud da isti u tri zapisnika u toku istrage (dokazi Tužilaštva: DT-24, DT-25 i DT-26) ni jednom riječju nije spomenuo optuženog N.S. zv. „G.“ da je isti njega, B.S.1, M.S.1 i M.Š., ili bilo koga drugog tukao odnosno zlostavljao na način kako je to opisano u optužnici, ili na bilo koji drugi način, a ni na glavnom pretresu navedeni svjedok nije potvrdio navode optužnice, odnosno ni na jedan način nije potvrdio da ga je optuženi tukao i maltretirao. Stoga je sasvim razumljivo što je prvostepeni sud poklonio vjeru ovom svjedoku-oštećenom B.S. koji bi sigurno svjedočio da ga je optuženi tukao i zlostavljao da se to u stvarnosti desilo. Zato prigovor Tužilaštva na nesavjesnu ocjenu od strane suda iskaza ovog svjedoka je apsolutno neprihvatljiv.

Prvostepeni sud je veoma korektno dao ocjenu i svjedočenja oštećenog B.S.1 vezano za događaje oko njegovog maltretiranja i zlostavljanja u zarobljeništvu, na Okrajcima-Gornji Rahić 1992. godine. O događajima u zarobljeništvu svjedok je dao iskaze u toku istrage 2005. i 2009. godine u kojima nigdje nije spominjao optuženog kao lice koje ga je tuklo i maltretiralo. U izjavama je rekao jasno da ne zna svoje mučitelje.

Međutim, svjedok tek 2013. godine, dakle nakon 21 godine od momenta zarobljavanja i dešavanja koja su se dogodila u zarobljeništvu pominje da je u zlostavljanju učestvovao i „G.“, pa odbrana opravdano postavlja pitanje na koji način je svjedok-oštećeni došao do tog saznanja, a kada je na glavnom pretresu odbrana zatražila da svjedok objasni sudu kako to da u dvjema izjavama u toku istrage 2005. i 2009. godine uopšte nije spominjao optuženog kao lice koje ga je tuklo, a da ga sada nakon 29 godina spominje, svjedok nije mogao dati za to objašnjenje.

Činjenica da svjedok B.S.1 u toku istrage, kad mu je sjećanje bilo najsvježije nije prilikom davanja dvaju izjava uopšte spominjao optuženog kao lice koje ga je tuklo i zlostavljalo u zarobljeništvu, kada je eksplicitno kazao da ne zna svoje mučitelje, a da tek nakon 29 godina od zarobljavanja, ukazuje i na optuženog kao mučitelja, ne htjevši da objasni ko mu je rekao da ga je optuženi mučio, stvara ogromnu sumnju u objektivnost svjedočenja oštećenog B.S.1, i posmatrajući njegovo svjedočenje u cjelini ne može se na osnovu istog pouzdano utvrditi ma koliko ga dovodili u vezu i sa drugim dokazima, da je optuženi prema B.S.1 počinio krivično pravne radnje opisane u tačkama 6. i 7. izreke presude. S obzirom na sve navedeno ne mogu se prihvatiti prigovori Tužilaštva na nesavjesnost u ocjeni iskaza svjedoka B.S.1.

U pogledu prigovora Tužilaštva na nesavjesnu ocjenu od strane suda svjedoka M.S.1, isti prigovor je apsolutno neprihvatljiv.

Navedeni svjedok u tri svjedočenja koja je dao u toku istrage 2005., 2009. i 2013. godine, sasvim jasno izjavljuje da ne zna svoje mučitelje u logoru i nijednom riječju ne spominje optuženog, a potom tek nakon 29 godina (isto kao i prethodni svjedok B.S.1) na glavnom pretresu sjeća se optuženog da ga je i on tukao.

Kako svjedok kod unakrsnog pitanja odbrane nije znao objasniti zašto nije u toku istrage kad mu je pamćenje na događaje iz zarobljeništvu bilo svježije nije spominjao optuženog da ga je tukao, svjedok nije znao dati odgovor, a odbrana ističe da je tad uskočio sa odgovorom postupajući tužilac opravdavajući svjedoka na način da to svjedok nije učinio zbog svog teškog psihičkog stanja iz zarobljeništvu, te je branilac na to prigovorio da je indikativno u simptomatično da je teško psihičko stanje s protekom godina odnosno nakon 29 godina od vremena zarobljavanja, svjedoku osvježilo sjećanje na događaj i optuženog kao počinioca.

Imajući sve navedene kontradiktornosti u svjedočenju M.S.1, i posmatrajući njegovo svjedočenje u cjelini, opravdano prvostepeni sud nije poklonio vjeru ovom svjedoku da je optuženi počinio radnje za koje se okrivljuje.

Također je po ocjeni ovog suda prvostepeni sud pravilno ocijenio iskaz svjedoka-oštećenog M.Š. tako da suprotna tvrdnja Tužilaštva nije opravdana.

Navedeni svjedok je na glavnom pretresu pred prvostepenim sudom pri unakrsnom ispitivanju od strane odbrane rekao da „G.“ nikada nije vidio, da ne može reći ko je on, da ne može tačno reći da ga je „G.“ tukao.

Ovakav iskaz svjedoka je nepouzdan da bi se na osnovu njega moglo utvrditi tačno i potpuno činjenično stanje koje bi dovelo do osuđujuće presude optuženog.

S obzirom na sve navedeno, po ocjeni ovog suda, činjenično stanje u ovoj krivično pravnoj stvari je pravilno i potpuno utvrđeno tako da ovaj sud nije prihvatio žalbene prigovore Tužilaštva kojima se tvrdi suprotno. Isto tako ovaj sud ocjenjuje i naprijed je iznio razloge za utvrđenje da nisu počinjene ni bitne povrede odredaba krivičnog postupka, na apsolutne ni relativne na koje Tužilaštvo žalbom ukazuje.

Kako je žalba Tužilaštva u cjelosti neosnovana, to je ovaj sud sukladno odredbama člana 313. Zakona o krivičnom postupku Brčko distrikta BiH donio presudu kao u izreci, kojom je žalbu odbio kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrdio.

ZAPISNIČAR

Zineta Abdul Razzak

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Iljo Klaić